

MJÖLBY KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
2014 -09- 02	
Diarienumr	Diarienumr/beteckn

Till
 Mjölby kommun
 Kommunstyrelsens
 förvaltning
 595 80 Mjölby

Skriv ditt medborgarförslag här:

ATT MJÖLBY KOMMUNFULLMÄKTIGE OMGÄENDE SER ÖVER
 OM DET ÖVERHUVUDTAGET FINNS EN KONTUNKEMENSAM METOD
 FÖR SÄKERSTÄLLANDE ATT BARNKONVENTIONEN FÖLJS,

SE FULLSTÄNDIGT FÖRSLAG
 I BILAGA!

Namn: MARTINA O'HANLON
 Adress: LAGMANSATAN 11
 Postadress: 595 51 MJÖLBY
 Telefon: 0142 - 18120 0735210860
 E-post: MARTINA_OHANLON@HOTMAIL.COM
 Ort och datum: MJÖLBY 170901
 Namnunderskrift: *[Signature]*

Genom att du lämnar in blanketten godkänner du att personuppgifter kan lämnas ut.

Bakgrund

Sverige har tillsammans med nästan 200 länder anslutit sig till barnkonventionen. I barnkonventionen står bland annat att barnens bästa alltid ska komma i första hand och att barnen har rätt att respekteras för vad de tycker och tänker. Barnkonventionen finns i sin helhet att hämta på www.unicef.se. På samma sida finns även en förkortad och en lättläst version. I det praktiska arbetet med barnkonventionen används så kallade checklistor. En sådan checklista innehåller ett antal frågor som ska ställas inför varje beslut som fattas. Listan bör inkludera frågor om barns bästa har satts i främsta rummet och om barn och ungdomar har fått uttrycka sin mening. Barnombudsmannen skriver också att om någon fråga i checklistan besvaras med ett "nej" så bör detta följas av en noggrann analys av vad detta får för konsekvenser för barn och ungdomar. Ett exempel från Barnombudsmannen om hur en lista kan se ut finns i Bilaga 1. Många kommuner och landsting har också egna checklistor tillgängliga online, dock inte Mjölby kommun.

År 2000 fattade Kommunfullmäktige i Mjölby ett beslut om att alla nämnder skulle använda sig av en checklista för att säkerställa att barnens bästa beaktas i enlighet med Barnkonventionen.

År 2010 fick PriceWaterhouseCoopers uppdraget att granska hur kommunstyrelsen i Mjölby och nämnderna tillämpade barnkonventionen i den kommunala beslutsprocessen (Bilaga 2). Slutsatsen av revisionsrapporten visade att det fanns mycket stora brister i hur kommunen implementerade barnkonventionen. Kommunen hade inte, i enlighet med det beslut som fattades tio år tidigare, gjort några uppföljningar angående användandet av checklistan. År 2007 hade dock Mjölby kommun svarat i en enkät till Barnombudsmannen att kommunen "arbetade med barnkonventionen i löpande verksamhetsuppföljning". Detta kunde dock inte verifieras i den granskning som utfördes av PriceWaterhouseCoopers 2010. Revisionsrapporten kom med följande rekommendationer:

- * Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktigs beslut från år 2000 angående checklistor, alternativt initierar ett nytt ärende till fullmäktige för omprövning av checklista.
- * Kommunstyrelsen tydliggör ett uppdrag till samtliga nämnder angående tillämpning av barnkonventionen samt en metod för uppföljning.
- * Kommunstyrelsen samordnar arbetet kring formaliserande av barn och ungas inflytande i den kommunala beslutsprocessen.
- * Kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna säkerställer att förtroendevalda och personal får utbildning om barnkonventionen.

Den ovan nämnda revisionsrapporten uppmärksammades sedan av Barnombudsmannen som riktade mycket hård kritik mot Kommunfullmäktige (Bilaga 3). Barnombudsmannen beskrev rapportens resultat som "enastående uselt" men

skrev också att det usla resultatet gjorde att det viktiga arbetet med Barnkonventionen uppmärksammades. I sista paragrafen står det att läsa att "Kommunstyrelsen i Mjölby har mot den bakgrunden fattat beslut att alla nämnder ska uppmärksammas på fullmäktiges beslut från år 2000 och att nya förtroendevalda ska utbildas." Barnombudsmannen skrev också att Kommunledningskontoret ska följa det arbete som Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Barnombudsmannen gör för att barnens rättigheter ska beaktas i den kommunala beslutsprocessen.

Aktuellt

I juni 2014 blev undertecknad nyfiken på hur Mjölby Kommun implementerade Barnkonventionen. Bakgrunden till detta är att undertecknad i egenskap av förälder till ett barn på Lagmansskolan intresserat mig för det beslut som fattades vid utbildningsnämndens extrainkallade möte 140331. Beslutet innebar att flytta barn från årskurs 4 och 5 från Egebyskolan till Lagmansskolan augusti 2014. Undertecknad begärde då ut protokoll och beslutsunderlag och blev mycket förvånad då det inte någonstans gick att hitta referenser till barnkonventionen eller någon checklista. Undertecknad kontaktade då såväl medborgarservice som flera politiker och tjänstemän på kommunen men ingen hade någon information om det överhuvudtaget fanns någon checklista. Ingen kunde heller svara på vem i kommunen som var ansvarig för utbildningen av förtroendevalda när det gäller barnkonventionen.

Från utbildningsförvaltningen fick undertecknad vaga beskrivningar om att barnkonventionen genomsyrar allt arbete. Problemet är att om Barnkonventionen genomsyrar allt arbete måste det i så fall tydliggöras. (Efter omfattande sökningar bland offentliga handlingar gällandes andra ärenden hittade undertecknad enstaka referenser till Barnkonventionen. Till exempel fanns det referenser till barnkonventionen i protokoll från Vasaskolan. Dock gick det inte att hitta en "kommungemensam metod" som PricewaterhouseCoopers efterfrågar på sidan 5 i den tidigare nämnda revisionsrapporten.)

Angående det aktuella ärendet med förändringar på Lagmansskolan hade användandet av en checklista möjliggjort att utbildningsförvaltningen uppmärksammat de uppenbara brister processen som undertecknad reagerat på. Till exempel rör en fråga på Barnombudsmannens checklista om barnen har haft möjlighet att påverka eller lämna synpunkter på förslagen. I egenskap av förälder till ett av de berörda barnen vet jag att barnen inte var informerade om förslagen och därför inte hade någon möjlighet att lämna synpunkter eller påverka. Som jämförelse kan nämnas att barnen året innan varit delaktiga i processen då deras klasser ombildades inför flytten till Lagmansskolan.

Följande fråga borde också ha ställts: Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet? Det beslut som är bäst för att minska Lagmansskolans budgetunderskott innebär inte per automatik att barnens bästa sätts i främsta

rummet. Här kunde en analys problematiserat kring att barnens behov ställs emot behoven att minska skolans budgetunderskott.

Slutsats

Efter att ha granskat handlingar och protokoll samt kommunicerat med tjänstemän och politiker har undertecknad kommit till slutsatsen att implementeringen av barnkonventionen i Mjölby kommun är bristfällig. Som kommuninvånare har jag inte kunnat få ett svar på hur man i kommunen arbetar med barnkonventionen eller vem som är ansvarig för arbetet. Detta trots att det för fjorton år sedan fattades ett beslut om att använda en så kallad checklista för att säkerställa att barns behov och rättigheter beaktas. Som förälder skapar det en oerhörd oro att veta att barnen i Mjölby växer upp i en kommun där deras rättigheter och åsikter inte värderas högre.

Förslag

Mitt medborgarförslag är att Mjölby kommunfullmäktige omgående ser över om det överhuvudtaget finns en kommungemensam metod för säkerställande att barnkonventionen följs. Om ingen metod existerar föreslås att en metod utarbetas snarast och att kommunen även skapar ett arbetssätt som gör att arbetet med barnkonventionen tydliggörs för kommunens medborgare.

Martina O'Hanlon

Bilaga 7

Barnchecklista

En checklista innehåller ett antal frågor som ska ställas inför varje beslut som fattas. Exempel på frågor är:

Hur påverkar detta förslag barns och ungdomars situation?

Har barn och ungdomar haft möjlighet att påverka eller lämna synpunkter på förslaget?

Skriv ut

Tipsa via e-post

Tar förslaget hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?

Dela på Facebook

Dela på Twitter

Idén med barnchecken är att på ett enkelt sätt tydliggöra att alla beslut ska konsekvensbeskrivas utifrån hur de påverkar barnen. Syftet är att barn- och ungdomsperspektivet ska uppmärksammas mer på alla plan. Barnchecken ska följa ärendet från början till slut.

Så här kan se en barnchecklista ut:

Barnchecklista

Ansvarig:

Dnr

Handläggare:

Ärende:

Sverige har tillsammans med nästan 200 länder anslutit sig till Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Barnkonventionen slår fast att alla barn och ungdomar under 18 år har samma rättigheter. Rätt att leva och utvecklas. Rätt att växa upp i trygghet och skyddas mot övergrepp. Rätt att respekteras för vad de tycker och tänker. Barnets bästa ska alltid komma i första hand. Barnkonventionen består av 54 artiklar.

• Barnchecken för (instans) skall ingå som underlag vid alla beslut där nedanstående frågeställningar är relevanta.

• Följande frågor skall ställas innan beslut fattas. Om någon fråga besvaras med "Nej" bör en noggrann analys av vad detta får för konsekvenser för barn och ungdomar göras. Möjliga alternativ bör utredas ytterligare.

1. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?

Ja Nej

Kommentarer:

2. Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?

Ja Nej

Kommentarer:

3. Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?

Ja Nej

Kommentarer:

4. Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening?

Ja Nej

Kommentarer:

5. Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt handikappade barns och ungdomars behov?

Ja Nej

Kommentarer:

Ämnen: metoder barnchecklista Pejling och dialog

Revisionsrapport

Tillämpning av barnkonventionen

Mjölby kommun

juni 2010

Christina Norrgård

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande revisionell bedömning samt rekommendationer	1
2	Bakgrund	2
2.1	Uppdrag och revisionsfråga	2
2.2	Metod	2
3	Resultat	3
3.1	Styrdokument	3
3.1.1	Kommentarer	4
3.2	Säkerställande av barnperspektiv	4
3.2.1	Kommentarer	5
3.3	Inflytande för barn och unga	6
3.3.1	Kommentarer	7
3.4	Uppföljning	7
3.4.1	Kommentarer	7

1 Sammanfattande revisionell bedömning samt rekommendationer

Revisorerna i Mjölby kommun har uppdragit till Komrev inom PricewaterhouseCoopers att granska kommunstyrelsens samt nämndernas tillämpning av barnkonventionen i den kommunala beslutsprocessen.

Kommunfullmäktige fattade år 2000 beslut om att samtliga nämnder skulle använda sig av en checklista, i beslut där så anses relevant, för att säkerställa att barnens bästa beaktas. Detta beslut är inte känt idag och en sådan checklista används inte av någon nämnd. Beslutet är inte verkställt enligt fullmäktiges intentioner och vi bedömer att kommunstyrelsens interna kontroll brister inom detta område.

Granskningen visar att nämnderna som har ett direkt uppdrag att arbeta med barn och unga uppmärksammar detta i styrdokument samt att de på olika sätt har säkerställt att barnkonventionens intentioner beaktas i verksamheten. Däremot saknar vi en kommungemensam metod för säkerställande av barnperspektiv i beslut. Vi saknar även ett tydligt uppdrag om tillämpningen av barnkonventionen till de nämnder som inte direkt har ett uppdrag gentemot barn men där dock barnen är en grupp medborgare som nämndernas verksamhet riktar sig till.

Det har inte genomförts någon kommungemensam utbildning för förtroendevalda eller samtliga tjänstemän om barnkonventionen. Det har dock genomförts utbildningar vid något eller några tillfällen inom vissa verksamheter.

Rekommendationer

- Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktiges beslut från år 2000 angående checklistor, alternativt initierar ett nytt ärende till fullmäktige för omprövning av användning av checklista.
- Kommunstyrelsen tydliggör ett uppdrag till samtliga nämnder angående tillämpning av barnkonventionen samt en metod för uppföljning.
- Kommunstyrelsen samordnar arbetet kring formaliserande av barn och ungas inflytande i den kommunala beslutsprocessen.
- Kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna säkerställer att förtroendevalda och personal får utbildning om barnkonventionen.

2 Bakgrund

I prop. 1997/98:182 Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige sägs att kommuner bör inrätta system för att kunna följa hur barns bästa förverkligas i det kommunala arbetet. Barnplaner, barnbilagor till budgeten och barnkonsekvensanalyser kan vara instrument för sådan uppföljning. Kommunen bör även se till att personal utbildas gällande barnkonventionen och dess genomförande.

2.1 Uppdrag och revisionsfråga

Revisorerna i Mjölby kommun har uppdragit till Komrev inom PricewaterhouseCoopers att granska om kommunstyrelsens samt nämndernas tillämpning av barnkonventionen i den kommunala beslutsprocessen.

Revisionsfrågor

- Bedriver nämnderna och styrelsen en ändamålsenlig verksamhet i enlighet med barnkonventionens intentioner?
- Är kommunstyrelsens interna kontroll av kommunens arbete med barnkonventionen tillräcklig?

Kontrollmål

- Hur arbetar nämnder och styrelser med planering och genomförande av barnkonventionen, och vilket stöd har nämnder och styrelse fått i arbetet med att formulera mål och riktlinjer för barnkonventionens genomförande?
- Hur arbetar nämnderna med att utvärdera arbetet med barnkonventionen, vad utvärderas det mot, vilka metoder används och hur avrapporteras det?

2.2 Metod

Granskningen genomfördes genom en enkät riktad till samtliga nämnder och representanter för förvaltningsledningar. Därefter genomfördes uppföljande intervjuer med ett urval av nämnds- och/eller förvaltningsföreträdare (baserat på enkätresultatet).

Enkät svar, ett ofullständigt, har inkommit från samtliga förvaltningar/kontor. Svar har inkommit från tre av nämndernas ordförande. Påminnelser har gått ut men vi har bedömt att de uteblivna svaren inte påverkar granskningsresultatet då information inkommit från respektive nämnds tjänstemän.

Intervjuer genomfördes med kommunstyrelsens arbetsutskott och tf kommunchef, omsorgs- och socialnämndens ordförande och socialchef, skolchef, miljönämndens ordförande och representant från förvaltningen, stadsbyggnadschef och representant från förvaltningen.

Vidare har granskning och analys av styrdokument samt kommunens svar på barnombudsmannens enkät från 2007 genomförts.

3 Resultat

3.1 Styrdokument

Kommunfullmäktige beslutade 2000-05-23 § 74 att uppdra till samtliga nämnder, att där så anses relevant, arbeta enligt metoden checklista. I motionssvaret står även att *uppföljning av användningen av listan och konsekvenser därav görs årligen i samband med verksamhetsrapporten*. I enkätsvaren samt i genomförda intervjuer framkommer att en checklista vid nämndsbeslut inte används av någon nämnd eller av styrelsen.

I budget 2010-2012 finns följande inriktningsmål för kultur- och fritidsnämnden; *verksamheter riktade till barn och ungdomar ska vara prioriterade*. I nämndens kultur- och fritidspolitiska program för mandatperioden är barn och ungdomar särskilt prioriterade inom hela verksamhetsområdet.

Skolplanen¹ 2008-2011 nämner inte specifikt barnkonventionen eller begreppet barnperspektiv men är i ett flera avseenden kopplad till barnkonventionens intentioner. Ett par exempel på detta är: inflytande efter förmåga, allas lika värde och rätten till utbildning.

I fördjupning av översiktsplanen 2007 avseende Mantorp nämns barnkonventionen och att barn och ungdomars bästa alltid ska värderas och att barn och ungdomar enligt konventionen samt enligt bestämmelser i plan- och bygglagen har rättigheter att kunna påverka sin omgivning.

I omsorgs- och socialnämndens verksamhetsplan 2010 anges att barnperspektiv i alla berörda verksamheter behövs för att uppnå målet: *Nämndens insatser ges utifrån lägsta effektiva omhändertagandenivå för att hjälpa människor till ett tryggt och självständigt liv*.

Nämnderna har inte uppfattat att det finns ett särskilt uppdrag att arbeta med barnkonventionen.

¹ Fastställd av kommunfullmäktige 2008-04-22

3.1.1 Kommentarer

Fullmäktiges beslut från år 2000 om användande av checklista är inte känt i organisationen idag, vare sig hos förtroendevalda eller hos tjänstemän. Fullmäktiges beslut är dock gällande till dess att ett nytt beslut tas om att upphäva beslutet eller att ersätta det. Med bakgrund i detta vill vi uppmana kommunstyrelsen att verkställa fullmäktiges beslut från 2000 så som fullmäktige avsett alternativt initiera ett ärende till fullmäktige om att upphäva det tidigare beslutet eller att detta ersätt med ett annat beslut för att nå önskvärt resultat avseende säkerställande av barnperspektiv i beslut.

Vi bedömer att det är positivt att nämnder med uppdrag som är direkt riktade till barn har i någon form uppmärksammat barnperspektivet eller barnkonventionens intentioner. Vi saknar dock sådana skrivningar eller hänvisningar i övriga nämnders styrdokument.

Då fullmäktiges beslut från 2000 inte verkställts som avsett anser vi att kommunstyrelsens interna kontroll av arbetet med barnkonventionen inte är tillräcklig.

3.2 Säkerställande av barnperspektiv

Inom omsorgs- och socialnämndens ansvarsområde används metoden BBIC (barns behov i centrum) sedan 2003 vid handläggning av ärenden som rör barn. Det finns även som en särskild punkt om barn i rutiner och riktlinjer avseende försörjningsstöd samt för missbruksvården och för behandling för barn och unga. En tillsyn från socialstyrelsen av handläggningen av ekonomiskt bistånd resulterade i en viss kritik mot att barnperspektivet inte beaktades tillräckligt. I årsredovisningen för 2009 skriver omsorgs- och socialnämnden att ett förbättringsarbete har genomförts med bakgrund i kritiken. Kritiken riktades mot att dokumentationen av barnperspektivet var bristfällig och detta har nu åtgärdats och det har införts särskilda rubriker i dokumentationen för att säkerställa detta.

Kommunens råd i frågor om funktionsnedsättning (KRF) har utifrån kommunens handikappolitiska plan arbetat med att stödja bildandet av en referensgrupp bestående av barn och unga.

Kultur- och fritidsnämnden uppger att barn- och ungdomsperspektivet ska särskilt beaktas i alla ärenden, detta i enlighet med mandatperiodens kultur- och fritidspolitiska program att prioritera barn och ungdomar.

Byggnads- och räddningsnämnden har vid framtagande av underlag till fördjupad översiktsplan för Mantorp vänt sig till åttondeklassare som fick under ledning av en tjänsteman från byggandskontoret tycka till om sitt närområde. Samma metod har använts vid framtagande av underlag till av översiktsplanen som kommer beslutas om under 2010.

På byggnadskontoret används även två typer av checklistor vid framtagande av detaljplaner. Checklistorna innehåller frågor som ska säkerställa ett barnperspektiv i fysisk planering.

Miljönämnden deltog under 2009 i ett nationellt projekt anordnat av Socialstyrelsen avseende hygien på förskolor vilket innebar en prioriterad insats av inspektioner under 2009 och uppföljning under 2010. Vid dessa inspektioner träffade inspektörerna föreståndare för förskolorna men inte barnen. Miljönämnden har inte under innevarande mandatperiod involverat barn i särskilda projekt i verksamheten men har genomfört en naturvårdsskola där en skola bjuds in per år för att lära sig om att vara rädd om naturen samt inbjudit högstadieskolorna till en musikal om miljöproblem.

Varken kommunstyrelsen eller nämnderna har genomfört barnkonsekvensanalyser som underlag för beslut vid omfattande förändringar. Kommunstyrelsen hänvisar till att de nämnder och förvaltningar som har ett uppdrag att arbeta med barn är de som ska säkerställa att detta perspektiv ska belysas i handläggningen. Att detta faktiskt genomförs är dock inte dokumenterat. Kommunen har senast 2007 besvarat barnombudsmannens enkät som skickas till landets samtliga kommuner. I enkäten anger kommunen att konsekvensanalyser efterfrågas av kommunens politiker inför beslut som berör barn och unga *i stor utsträckning* avseende samhällsplanering och *i mycket stor utsträckning* inom kultur och fritid, socialtjänstens individ- och familjeomsorg, förskola och skola. I svaret anges även att det *i mycket stor utsträckning* finns tydliga direktiv från verksamhetens chefer om att göra konsekvensanalyser inför beslut som berör barn och unga inom samtliga områden samt att kunskapen kring att göra dessa konsekvensanalyser är mycket god.

Det har inte genomförts någon övergripande utbildning om barnkonventionen eller om barnperspektivet för förtroendevalda eller all personal i kommunen. Vi återfann på kommunens hemsida att en representant från barnombudsmannen genomfört en föreläsning om barnkonventionen för förskollärare samt politiker i februari 2006. Det finns även ett par svar på enkäten där det angetts att några förtroendevalda, bland annat kultur- och fritidsnämndens ledamöter, samt att man i andra sammanhang har fått utbildning angående dessa frågor.

3.2.1 Kommentarer

Granskningen visar att det finns ett par goda exempel på hur barnperspektivet säkerställs i verksamheterna. Vi saknar dock en kommungemensam metod där det säkerställs att barnperspektivet har belysts i relevanta ärenden innan beslut fattas samt dokumentation av detta. Vi vill även genom exemplen från miljönämnden ovan belysa att barn är en del av samtliga nämnders uppdrag gentemot medborgarna och inte endast de nämnder som har ett direkt uppdrag riktat mot barn.

Kommunen bör även se till att all personal fortbildas gällande barnkonventionen och dess genomförande i enlighet med intentionerna i prop. 1997/98:182 Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige. Vidare finns det även poäng med att utbilda förtroendevalda i dessa frågor enligt diskussionerna i samband med genomförda intervjuer. Det fanns inte vid granskningstillfället planer på att genomföra någon utbildning om barnkonventionen men det framkom i intervjuerna att det vore möjligt att lägga in ett sådant inslag i introduktionsutbildningen för nya förtroendevalda efter stundande val.

3.3 Inflytande för barn och unga

Inom skolan finns det elevråd och klassråd som ska säkerställa elevernas inflytande. Det finns dock inget forum på övergripande kommunal nivå som säkerställer barn och ungas inflytande i de kommunala verksamheterna. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden genomför årligen besök hos elevråden vid de olika skolenheterna och för då en diskussion om mål och resultat i skolverksamheten. Det genomförs även en årlig elevutvärdering där elevernas syn på möjligheten att utöva inflytande över sin undervisningssituation.

Inom förskole- och skolnämndens verksamhet pågår ett projekt kring barns inflytande i förskola. Nämnden har tidigare fått kritik från Skolverket för att barnen i främst förskolan inte varit tillräckligt involverade i arbetet med framtagandet av likabehandlingsplaner.

Det finns en särskild del på kommunens hemsida som riktar sig till unga i Mjölby.

De verksamheter som har sökt kontakter för att nå barn och unga för att säkerställa barnperspektiv i handläggningen uppger att det är svårt att hitta kanaler till denna grupp av medborgare. Hittills har man sökt kontakt via skolan men där det från skolans håll uppges vara svårt att tillmötesgå sådana förfrågningar i den utsträckning som dessa förekommer.

Kultur- och fritidsförvaltningen använder sig av enkäter, intervjuer och förslagslådor för att säkerställa inflytande för barn och unga.

Under tiden för denna granskning har kommunfullmäktige tillsatt en demokratiberedning där även frågan finns hur kommunen ska nå barn och unga och få dem att bli en del av den kommunala demokratiska processen.

I kommunens svar på barnombudsmannens enkät från 2007 anges att kommunen bedriver ett utvecklingsarbete kring barn och ungas möjligheter till inflytande men dock anges inga exempel på detta. Det bedöms dock i enkäten att barn och ungas åsikter efterfrågas av kommunen *i mycket stor utsträckning* inom samtliga områden.

3.3.1 Kommentarer

Elevråd och klassråd är etablerade metoder för att säkerställa barn och ungas inflytande i deras skolvardag samt ett verktyg för barn och unga att lära sig demokratiska processer. Vi vill dock framföra att dessa forum sällan är en garant för barn och ungas inflytande i den kommunala beslutsprocessen i sammanhang utanför skolan.

Ett par exempel på hur några verksamheter sökt kontakter med barn och unga gjorts (se avsnitt 3.2) men där det samtidigt framförts att det är i många fall svårt att nå denna grupp av medborgare och att det inte är skolans uppdrag att hantera detta. Vi vill framföra att det är av yttersta vikt att kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna finner former för att säkerställa att denna form av inflytande för barn och unga säkerställs och därmed möjligheten för att ta fram underlag till barnperspektiv i besluten. Detta tillsammans med fullmäktiges nyligen tillsatta demokratiberedning kan förhoppningsvis ge konkreta förslag på hur barn och ungas inflytande kan formaliseras.

Kommunens egen bedömning i enkätsvaret till barnombudsmannen 2007 att barn och ungas inflytande efterfrågas i mycket stor utsträckning är dock inte något som kunnat verifieras i denna granskning även om det finns ett par exempel på inflytande.

3.4 Uppföljning

Det har inte genomförts några uppföljningar i enlighet med beslutet kommunfullmäktige tog år 2000 angående användningen av checklistan. Det har inte heller genomförts några andra samlade uppföljningar kring hur kommunen lever upp till barnkonventionen. Då kommunstyrelsen inte efterfrågat sådan uppföljning har nämnderna inte tolkat det som ett prioriterad fråga eller uppdrag enligt vad som framkommer i intervjuerna.

I kommunens svar på barnombudsmannens enkät från 2007 anges att kommunen arbetar med barnkonventionen i löpande verksamhetsuppföljning. Detta har dock inte kunnat verifieras i denna granskning.

3.4.1 Kommentarer

Bristen på uppföljning bedömer vi spegla bristen på struktur av att hantera tillämpningen av barnkonventionen. Då nämnderna inte uppfattat att ett sådant uppdrag finns har detta inte heller följts upp. En bedömning av nämndernas uppföljning kan därmed inte göras.

Vid intervjuerna har möjligheten kring att genomföra barnbokslut vartannat eller vart tredje år diskuterats. Detta för att aggregerat följa upp vad som genomförts i arbetet med barnkonventionen i kommunkoncernen och även möjligheten att sprida goda exempel mellan nämndernas olika verksamhetsområden samt tydligt belysa hur kommunstyrelsen

och nämnderna utvecklar arbetet med tillämpningen av barnkonventionen över tid. Detta skulle i viss utsträckning även säkerställa kommunstyrelsens interna kontroll inom detta område och skapa en struktur kring arbetet med barnkonventionen.

Bilaga 3

torsdag 14 oktober 2010

Sagt och gjort - vikten av revision!

I Mjölby har kommunpolitikerna låtit utvärdera hur kommunen tillämpar barnkonventionen vid beslut. Revisoremas granskning visade på ett enastående uselt resultat. Och därför vill jag faktiskt ge Mjölby beröm! Det är nämligen faktiskt precis det här som krävs. Politiker ska inte nöja sig med att äta tårta när fina beslut fattas om barnkonventionen. Precis som i Mjölby måste politikerna låta revisorer granska besluten och politikerna måste våga se vad som hänt i verkligheten. Först med fakta framme kan beslutsfattarna sedan bestämma om målen behöver vässas för att barnkonventionen ska användas och betyda något på riktigt i besluten och i förlängningen förstås också för kommunens barn. Och till syvende og sidst är det enbart det sista som räknas.

År 2000 fattade kommunfullmäktige i Mjölby ett beslut att alla nämnder skulle använda en checklista när man fattar beslut för att säkerställa barnens bästa. Nu konstaterar alltså revisorerna att beslutet inte är känt och att ingen nämnd använder sig av checklistorna. Det påpekas också att det saknas en kammungemensam metod för säkerställande av barnperspektiv när det fattas beslut.

Kommunstyrelsen i Mjölby har mot den bakgrunden fattat beslut att alla nämnder ska uppmärksammas på fullmäktiges beslut från 2000 och att nya förtroendevalda ska utbildas. I beslutet står också att Kommunledningskontoret ska följa det arbete Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Barnombudsmannen håller på med för att barns rättigheter ska beaktas i kommunernas beslutsprocesser på ett bättre sätt. Alldeles utmärkt

Handläggare

Carina Stolt
Tfn 0142-851 11

Kommunstyrelsen

Kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs - missiv

Bakgrund

Martina O'Hanlon föreslår i ett medborgarförslag att en kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs.

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling 1989

Sammanfattning

Mjölby kommun har för närvarande ingen kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs. Genom att införa en kommungemensam metod då beslut fattas kan barnets perspektiv synliggöras.

Förslaget är att när beslut fattas som berör barn, ska följande tre frågor besvaras i utredningen.

1. Vad blir konsekvenserna utifrån barnets perspektiv?
2. På vilket sätt tas hänsyn till barnets perspektiv?
3. Väger andra intressen tyngre?

Kommunstyrelsen föreslår besluta

att en kommungemensam metod införs och att medborgarförslaget därmed är bifallet.

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell

Missiv

Datum

2015-09-15

Diarienummer

KS/2014:394

Kommunchef

PostadressMjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY**Besöksadress**

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-851 20

Internetadresswww.mjolby.se**e-postadress**kommunstyrelsen@mjolby.se**Bankgironummer**

791-9848

Kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs

Sammanfattning

Mjölby kommun har för närvarande ingen kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs. Genom att införa en kommungemensam metod då beslut fattas kan barnets perspektiv synliggöras.

Förslaget är att när beslut fattas som är relevanta ur ett barnperspektiv dokumenteras detta genom att följande tre frågor besvaras i utredningen.

1. Vad blir konsekvenserna utifrån barnets perspektiv?
2. På vilket sätt tas hänsyn till barnets perspektiv?
3. Väger andra intressen tyngre?

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling 1989. Den är en folkrättslig överenskommelse som till dags dato inte är inkorporerad i den nationella lagstiftningen. Nationellt har Sverige ratificerat konventionen och därmed valt att följa den.

Martina O'Hanlon föreslår i ett medborgarförslag att en kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs.

Revisionen har tidigare granskat kommunens tillämpning av barnkonventionen vilket i juni 2010 utmynnade i en rapport. Granskningen visade att de nämnder som har ett direkt uppdrag att arbeta med barn och ungdomar uppmärksammade barnkonventionen i sina styrdokument.

Revisionen pekade dock på att de verksamheter som inte direkt har ett uppdrag gentemot barn saknade ett tydligt uppdrag att tillämpa barnkonventionen. Det saknades även en kommungemensam metod.

Syfte

Belysa om en kommungemensam metod finns för att säkerställa att barnkonventionen följs.

Nuvarande situation

Remissen skickades till samtliga nämnder i Mjölby kommun. Samtliga nämnder har besvarat remissen. Nämnderna har beskrivit den nuvarande situationen enligt följande:

Utbildningsnämnden

Nämnden beslutade 2014-09-22 att tillämpa en mall för barnkonsekvensanalyser som ska utvärderas under hösten 2015. Under våren 2015 konstaterar utbildningsnämnden att mallen har använts men inte rutinmässigt.

Omsorgs- och socialnämnden

Nämnden har en BBIC (Barnens Bästa I Centrum) - licens som innebär att barnens behov säkerställs på ett strukturerat sätt på individnivå.

Kultur- och fritidsnämnden

I det löpande arbetet använder sig kultur- och fritidsnämnden av olika typer av arbetssätt för att fånga upp framförallt de unga besökarnas önskemål och synpunkter.

Miljönämnden

Det saknas idag metoder för att säkerställa barnkonventionens intentioner.

Byggnads- och räddningsnämnden

Byggnadskontorets planavdelning arbetar med att säkerställa barnperspektivet genom en checklista som används som ett verktyg i arbetet med översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.

Tekniska nämnden

Nämnden arbetar idag inte strukturerat med att säkerställa att barnkonventionen följs. Det förekommer dock att riktade insatser och viss planering sker utifrån barnens perspektiv och med intentionen att fånga upp de ungas åsikter.

Överförmyndarnämnden

Enligt avtal om samverkan i en gemensam överförmyndarnämnd för Motala, Vadstena, Ödeshög och Mjölby stadgas att Motala kommun är värdkommun och därav hänvisas till de riktlinjer och beslut som finns i Motala kommun. I Motala kommun pågår ett arbete med att säkerställa barnkonventionens intentioner och dess integrering.

Överförmyndarnämnden hänvisar även till att i individärenden som berör barn följs barnkonventionens intentioner.

Kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsens förvaltning finns ingen gemensam checklista för att säkerställa barnkonventionens intentioner. Det sker idag ingen uppföljning av tillämpning av barnperspektivet på kommunövergripande nivå.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige gav i uppdrag till kommunstyrelsen att undersöka hur nämnderna säkerställer att barnkonventionen tillämpas samt se över behovet av en kommungemensam metod.

Lagrum

Barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter

Finansiering/ekonomiska konsekvenser

Utgångspunkten är att beslut fattas med hänsyn till befintlig budget.

Avstämning mot planer och policys

Kommunfullmäktige fattade beslut 2000-05-23 § 74 att uppdra till berörda nämnder, att där så anses relevant, arbeta enligt metoden checklista. Förslaget var att följa upp tillämpningen årligen i samband med verksamhetsrapporten.

Samråd

Samtliga nämnder har yttrat sig angående behovet av en kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs. Nämnderna ställer sig bakom förslaget att utarbeta en gemensam metod för detta.

Bedömningar/överväganden

Barnkonventionen utgår från fyra grundläggande principer som enligt Unicef bör beaktas när det handlar om frågor som rör barn.

Dessa är:

- Att alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut
- Att alla barn har rätt till liv och utveckling
- Att alla barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad.

Dessa principer kan vilket också framgår av konventionens artiklar att barnet ska beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ.

Bedömningen är att precis som förslagsställaren framhåller vikten av att kommunen beaktar barnets bästa. Kommunen behöver ett gemensamt arbetssätt vilket framkommit av nämndernas remissvar.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har uttalat sig i frågan och de menar att en del av uppgifterna måste efterfrågas för att de även ska bli utförda. De ser därför behovet av att det finns krav på återrapportering i organisationen. SKL har även sammanställt ett antal tillämpningsnycklar med exempel inom de kommunala verksamheterna för att uppmärksamma barnets rättigheter, vilket kan användas som stöd i arbetet.

När utredningar ska göras och beslut ska fattas bör utredaren ställa sig en första inledande fråga - Påverkar beslutet barn och unga? Om svaret på frågan är nej så behöver detta inte dokumenteras.

När bedömningen är att barnets perspektiv är relevant ska det tydliggöras. Det ska ske genom att följande frågeställningar ska finnas dokumenterade och belysta:

1. Vad blir konsekvenserna utifrån barnets perspektiv?
2. På vilket sätt tas hänsyn till barnets perspektiv?
3. Väger andra intressen tyngre ska det beskrivas.

Barnets situation, behov och intressen ska väga tungt men det kan ibland bli en motsättning till övergripande samhällsintressen. Det kan även förekomma tillfällen då andra gruppers behov och intressen kan hamna i motsatsförhållande. I de fallen är det viktigt att ställningstagandet dokumenteras.

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell
Kommunchef

Carina Stolt
Kommunsekreterare

Källor

Revisionsrapport: Tillämpning av barnkonventionen Mjölby kommun, Christina Norrgård PWC 2010

Sveriges Kommuner och Landsting: Utbildningsinsatser och stöd för att stärka barnets rättigheter i kommuner landsting och region 2011

Sveriges Kommuner och Landsting: Implementeringsnycklar, uppföljning barnrättsarbete. Publicerad 2015

Sveriges Kommuner och Landsting: Tillämpningsnycklar för att mäta barnrättsarbetet i verksamheter. Publicerad 2015

Datum

Diarienummer

Unicef: Barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter

C:\Windows\TEMP\2k1kqosq.z1e413gnagg.w35.rtf

Postadress

Mjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-851 20

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

kommunstyrelsen@mjolby.se

Bankgironummer

791-9848

§ 176**KS/2014:394****Svar på medborgarförslag gällande en kommungemensam metod för säkerställande att barnkonventionen följs.****Bakgrund**

Martina O'Hanlon föreslår i ett medborgarförslag att en kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs.

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling 1989

Sammanfattning

Mjölby kommun har för närvarande ingen kommungemensam metod för att säkerställa att barnkonventionen följs. Genom att införa en kommungemensam metod då beslut fattas kan barnets perspektiv synliggöras.

Förslaget är att när beslut fattas som berör barn, ska följande tre frågor besvaras i utredningen.

1. Vad blir konsekvenserna utifrån barnets perspektiv?
2. På vilket sätt tas hänsyn till barnets perspektiv?
3. Väger andra intressen tyngre?

Arbetsutskottet beslutar föreslå kommunstyrelsen besluta

att en kommungemensam metod införs och att medborgarförslaget därmed är bifallet.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten